

POROČILA**Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU v letu 2014**

Ljubljana, Gosposka ulica 13, <http://giam.zrc-sazu.si>

Geografski inštitut Antona Melika je imel v letu 2014 dvaintrideset redno zaposlenih raziskovalcev in tri tehnične delavke ter več stalnih in občasnih pogodbenih sodelavcev, ki so sodelovali pri raziskovalnih projektih in nalogah. Inštitut vodi predstojnik dr. Drago Perko, njegova pomočnika pa sta dr. Mimi Urbanc in dr. Matija Zorn. Znanstveni svet inštituta sestavljajo akademika dr. Andrej Kranjc in dr. Dragica Turnšek ter dr. Matej Gabrovec (predsednik), dr. Drago Kladnik, dr. Blaž Komac, dr. Drago Perko in dr. Aleš Smrekar.

Inštitut ima 7 organizacijskih enot: Oddelek za fizično geografijo vodi dr. Matija Zorn, Oddelek za humano geografijo dr. Janez Nared, Oddelek za regionalno geografijo dr. Drago Perko, Oddelek za naravne nesreče dr. Blaž Komac, Oddelek za varstvo okolja dr. Aleš Smrekar, Oddelek za geografski informacijski sistem dr. Rok Ciglič in Oddelek za tematsko kartografijo mag. Jerneja Fridl.

Na inštitutu delujeta tudi Zemljepisni muzej, ki ga vodi Primož Gašperič, in Zemljepisna knjižnica, ki jo vodi dr. Maja Topole.

Na inštitutu je sedež Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije. Njen predsednik je dr. Milan Orožen Adamič.

Leta 2014 je raziskovalno delo sodelavcev inštituta potekalo v okviru enega raziskovalnega programa, osem temeljnih in pet uporabnih nacionalnih projektov ter štirinajst mednarodnih projektov. To so:

- šestletni raziskovalni program **Geografija Slovenije** (vodja dr. Blaž Komac),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Šolski učbeniki kot orodje za oblikovanje geografskih predstav o slovenskih pokrajinah** (vodja dr. Mimi Urbanc),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Prostor slovenske literarne kulture: literarna zgodovina in prostorska analiza z geografskim informacijskim sistemom** (vodja dr. Marko Juvan),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Generiranje sintetične populacije kot osnova za »activity-based«/»agent-based« mikrosimulacijske prometne modele** (vodja dr. Marjan Lep),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Prožnost alpskih pokrajin z vidika naravnih nesreč** (vodja dr. Blaž Komac),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Kulturna pokrajina v precepu med javnim dobrim, zasebnimi interesi in politikami** (vodja dr. Mimi Urbanc),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Fenomen mejna reka** (vodja: dr. Marko Zajc),
- dveletni doktorski temeljni raziskovalni projekt **Prometna raba tal: spreminjanje in vpliv na vsakodnevno življenje** (vodja dr. David Bole),
- dveletni doktorski temeljni raziskovalni projekt **Prostorska utesnjenost kmetij v naseljih** (vodja dr. Nika Razpotnik Visković),
- triletni aplikativni raziskovalni projekt **Določanje naravnih pokrajinskih tipov Slovenije z geografskim informacijskim sistemom** (vodja dr. Drago Perko),
- triletni aplikativni raziskovalni projekt **Povečanje učinkovitosti in aplikativnosti preučevanja naravnih nesreč s sodobnimi metodami** (vodja dr. Matija Zorn),
- triletni aplikativni raziskovalni projekt **Terasirane pokrajine v Sloveniji kot kulturna vrednota** (vodja dr. Drago Kladnik),
- triletni aplikativni raziskovalni projekt **Pokrajinska raznolikost in vroče točke Slovenije** (vodja dr. Drago Perko),
- stalni aplikativni raziskovalni projekt **Preučevanje slovenskih ledenikov** (vodja dr. Matej Gabrovec),
- dveletni raziskovalni projekt Evropskega socialnega sklada **Daljinsko zaznavanje podzemnih odlagališč odpadkov** (vodja dr. Mateja Breg Valjavec),

- dveletni raziskovalni projekt Evropskega socialnega sklada **Izdelava metode določanja naravnih pokrajinskih tipov na lokalni ravni in njihovega kartografskega prikaza za izbrane slovenske občine** (vodja dr. Rok Ciglič),
- dveletni raziskovalni projekt Evropskega socialnega sklada **Življenjsko okolje prebivalcev Slovenije: večkriterijsko vrednotenje in izgradnja informacijsko-komunikacijske platforme** (vodja dr. Jani Kozina),
- štiriletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega 7. okvirnega programa **BIOMOT** – *Motivational strength of ecosystem services and alternative ways to express the value of biodiversity* 'Motivacijska moč ekosistemskih storitev in alternativni načini izražanja vrednosti biodiverzitete' (vodja dr. Aleš Smrekar),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega ozemeljskega sodelovanja (Območje Jugovzhodne Evrope) **SY_CULTour** – *Synergy of culture and tourism: utilisation of cultural potentials in less favoured rural regions* 'Sinergija kulture in turizma: uporaba kulturnih vrednot v manj razvitih ruralnih območjih' (vodja dr. David Bole),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega ozemeljskega sodelovanja (Območje Jugovzhodne Evrope) **CHERPLAN** – *Enhancement of cultural heritage through environmental planning and management* 'Krepitev kulturne dediščine z okoljskim načrtovanjem in upravljanjem' (vodja dr. Janez Nared),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega ozemeljskega sodelovanja (Območje Srednje Evrope) **UHI** – *Development and application of mitigation and adaptation strategies and measures for counteracting the global urban heat islands* 'Razvoj in uporaba ublažitvenih ter prilagoditvenih strategij in ukrepov za lajšanje globalnega vpliva mestnih toplotnih otokov' (vodja dr. Blaž Komac),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega ozemeljskega sodelovanja (Območje Alp) **Rur-bance** – *Rural-Urban inclusive governance strategies and tools for the sustainable development of deeply transforming Alpine territories* 'Podeželsko-mestne strategije upravljanja in orodja za trajnostni razvoj spreminjajočih se alpskih območij' (vodja Petra Rus),
- dveletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega ozemeljskega sodelovanja (Območje Alp) **WIKIALps** – *A Wiki for capitalising on spatial-development projects* 'Wiki za kapitalizacijo projektov s področja prostorskega razvoja' (vodja dr. Janez Nared),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega ozemeljskega sodelovanja (čezmejno sodelovanje Slovenije in Avstrije) **NH-WF** – *Natural Hazards without Frontiers* 'Naravne nesreče brez meja' (vodja mag. Miha Pavšek),
- štiriletni mednarodni projekt evropskega programa znanstvenih in tehnoloških raziskav **COST Connecteur** – *Connecting European connectivity research* 'Združevanje evropskih hidro-geomorfoloških raziskav' (vodja dr. Matija Zorn),
- dveletni mednarodni projekt Evrope za državljane **IDEA-C** – *Inter-cultural dimension for european active citizenship* 'Medkulturna razsežnost evropskega aktivnega državljanstva' (vodja dr. Janez Nared),
- dvoletni bilateralni hrvaško-slovenski raziskovalni projekt **Primerjalna analiza hrvaških in slovenskih eksonimov** (vodja dr. Drago Kladnik).
Ostali projekti in naloge pa so:
- **Razporeditev ustvarjalnosti v izbranih občinah Ljubljanske urbane regije** (vodja dr. Jani Kozina),
- **Izdelava predloga optimizacije za javni potniški promet v Mestni občini Nova Gorica in Občini Šempeter - Vrtojba** (vodja dr. Matej Gabrovec),
- **Izbrani vidiki jezikovne situacije v Republiki Sloveniji v vlogi presoje učinkovitosti njene veljavne zakonske ureditve** (vodja dr. Jani Kozina),
- **Spremljanje dela Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije** (vodja dr. Drago Perko).
Inštitut je organiziral več simpozijev in drugih srečanj:
- **Snežni plazovi brez meja** (lavinski tečaj v okviru čezmejnega projekta NH-WF, Zelenica, 1.–2. 3.),

- **Naravne nesreče v Sloveniji 2014** (3. trienalni posvet, Ig, 27. 3., soorganizator: Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje),
- **The 23rd Workshop of the European Vegetation Survey** '23. delavnica Delovne skupine za raziskovanje evropske vegetacije' (simpozij, Ljubljana, 7.–12. 5., soorganizator: Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU),
- **Global change impact on high mountains in Central and Southeastern Europe** 'Vpliv globalnih sprememb na gore Srednje in Jugovzhodne Evrope' (seminar v okviru bilateralnega znanstvenega sodelovanja, Sofija, 1. 7., soorganizator: Nacionalni inštitut za geofiziko, geodezijo in geografijo Bolgarske akademije znanosti),
- **Znanstveni posvet ob 90-letnici prvega zavarovanja Doline Triglavskih jezer** (konferenca, Koča pri Triglavskih jezerih, 5.–6. 9., soorganizatorji: Triglavski narodni park, Ljubljansko geografsko društvo, Planinska zveza Slovenije, Planinsko društvo Ljubljana-Matica),
- **Sestanek partnerjev mednarodnega projekta BIOMOT** (Lepena, 22. 9.–25. 9),
- **12. bienalni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji** (konferenca, Ljubljana, 30. 9., soorganizatorji: Inštitut za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Zveza geografov Slovenije, Zveza geodetov Slovenije),
- **Slovenski regionalni dnevi 2014** (simpozij, Ljubljana, 27.–28. 11., soorganizatorji: Ministrstvo Republike Slovenije za gospodarski razvoj in tehnologijo, Slovenski regionalno razvojni sklad, Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in kohezijsko politiko),
- **Model upravljanja neformalnega medobčinskega sodelovanja v LUR** (delavnica v okviru mednarodnega projekta Rurbance, Ljubljana, 4. 12., soorganizator: Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije).

Leta 2014 so izšle naslednje publikacije:

- Drago Kladnik, Primož Pipan, Primož Gašperič: **Poimenovanja Piranskega zaliva** (Geografija Slovenije 27, Ljubljana, Založba ZRC, 196 strani),
- Rok Ciglič: **Analiza naravnih pokrajinskih tipov Slovenije z GIS-om** (Geografija Slovenije 28, Ljubljana, Založba ZRC, 156 strani),
- Matjaž Geršič, Borut Batagelj, Herman Berčič, Ljudmila Bokal, Aleš Guček, Janez Kavar, Stane Kocutar, Blaž Komac, Zvezdan Marković, Peter Mikša, Blaž Torkar: **Rudolf Badjura – Življenje in delo** (Geografija Slovenije 29, Ljubljana, Založba ZRC, 112 strani),
- Matej Gabrovec, Mauro Hrvatin, Blaž Komac, Jaka Ortar, Miha Pavšek, Maja Topole, Mihaela Triglav Čekada, Matija Zorn: **Triglavski ledenik** (Geografija Slovenije 30, Ljubljana, Založba ZRC, 252 strani),
- Brigita Jamnik, Mitja Janža, Aleš Smrekar, Mateja Breg Valjavec, Sonja Cerar, Claudia Cosma, Katarina Hribernik, Matija Krivic, Petra Meglič, Simona Pestotnik, Matthias Piepenbrink, Martin Podboj, Katarina Polajnar Horvat, Joerg Prestor, Christoph Schüth, Jasna Šinigoj, Dejan Šram, Janko Urbanc, Gorazd Žibret: **Skrb za pitno vodo** (Geografija Slovenije 31, Ljubljana, Založba ZRC, 123 strani),
- Matjaž Geršič, Blaž Repe, Matej Blatnik, Valentina Brečko Grubar, Bojana Kovač, Nejc Pozvek, Ana Seifert: **Geografija in rastlinska sukcesija, izbrani primeri iz slovenskih pokrajin** (Georitem 23, Ljubljana, Založba ZRC, 137 strani),
- Aleš Smrekar, Mateja Šmid Hribar, Jernej Tiran, Bojan Erhartič: **Interpretacija okolja na primeru Ljubljanskega barja** (Georitem 24, Ljubljana, Založba ZRC, 134 strani),
- Rok Ciglič, Drago Perko, Matija Zorn (ur.): **Digitalni prostor** (GIS v Sloveniji 12, Ljubljana, Založba ZRC, 226 strani),
- Matija Zorn, Blaž Komac, Rok Ciglič, Miha Pavšek (ur.): **(Ne)prilagojeni** (Naravne nesreče 3, Ljubljana, Založba ZRC, 240 strani),
- Andraž Čarni, Nina Juvan, Daniela Ribeiro (ur.): **23. delavnica Delovne skupine za raziskovanje evropske vegetacije** (Knjižica povzetkov, Ljubljana, Založba ZRC, 231 strani),
- Matija Zorn (ur.): **Znanstveni posvet ob 90-letnici prvega zavarovanja Doline Triglavskih jezer** (Zbornik povzetkov, Ljubljana, Založba ZRC, 20 strani),

MIHA PAVSEK

Slika 1: Raziskovanje Skutinega ledenika 29. 8. 2014.

LUCIJA LAPUH

Slika 2: Geografske igralnice za otroke ob Iški 15. 7. 2014.

- Janez Nared, Nika Razpotnik Visković (ur.): **Managing Cultural Heritage Sites in Southeastern Europe** (Ljubljana, Založba ZRC, 128 strani),
- Janez Nared, Nika Razpotnik Visković (ur.): **Upravljanje območij s kulturno dediščino** (CAPACities 2, Ljubljana, Založba ZRC, 208 strani),
- Janez Nared, Nika Razpotnik Visković (ur.): **Izbrani primeri upravljanja območij s kulturno dediščino** (CAPACities 3, Ljubljana, Založba ZRC, 157 strani),
- Miha Pavšek, Jaka Ortar, Manca Volk Bahun, Klemen Volontar, Janez Markošek, Aleš Poredoš: **Snežna sezona 2012/2013 v Sloveniji, Vremenske in snežne razmere ter lavinske nesreče in dogodki: pregled, analiza in sklepi** (Ljubljana, Založba ZRC, 59 strani),
- **Acta geographica Slovenica / Geografski zbornik 54-1** (ur. Blaž Komac, Ljubljana, Založba ZRC, 217 strani),
- **Acta geographica Slovenica / Geografski zbornik 54-2** (ur. Blaž Komac, Ljubljana, Založba ZRC, 219 strani).

Leta 2014 so inštitutski raziskovalci objavili 13 znanstvenih monografij, 69 poglavij v monografijah in 54 člankov, imeli 187 predavanj in opravili 74 študijskih obiskov v tujino, inštitut pa je v okviru mednarodnih projektov in drugih dejavnosti sodeloval z več kot 100 tujimi ustanovami.

Raziskovalci inštituta so bili dejavni tudi kot uredniki in člani uredniških odborov številnih knjig in revij, v različnih komisijah državnih organov, pri Gibanju znanost mladini, kot mentorji podiplomskih mladih raziskovalcev, srednješolcev in osnovnošolcev, v Zvezi geografov Slovenije in Ljubljanskem geografskem društvu ter drugod.

Drago Perko

